

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.09.1968, sp. zn. 6 Cz 28/68, ECLI:CZ:NS:1968:6.CZ.28.1968.1

Číslo: 93/1970

Právní věta: Možnost určení hromadné závodní dovolené (§ 10 vyhl. č. 82/1959 Sb.) /1/ se nedotýká obecných zásad pro určování nástupu dovolené, jmenovitě povinnosti organizace přihlédnout při určování nástupu dovolené k oprávněným zájmům pracovníka (§ 9 odst. 1 zák. č. 81/1959 Sb.) /2/. Po dobu hromadné závodní dovolené je organizace povinna zajistit pracovníkovi práci odpovídající jeho pracovní smlouvě (popř. - srov. nyní § 17 odst. 2 vl. nař. č. 66/1965 Sb. - jeho kvalifikaci); neučiní-li tak, je povinna poskytnout mu náhradu ušlé mzdy (§ 1155 o. z. o., § 7 zák. č. 244/1922 Sb., srov. nyní § 17 odst. 2 vl. nař. č. 66/1965 Sb.).

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.09.1968

Spisová značka: 6 Cz 28/68

Číslo rozhodnutí: 93

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Dovolená, Mzda

Předpisy: 81/1959 Sb. § 9 82/1959 Sb. § 10 65/1965 Sb. § 106 66/1965 Sb. § 17

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 93/1970 sb. rozh.

(Částečně nepoužitelné viz judikát 44/1980 SbRc.)

Možnost určení hromadné závodní dovolené (§ 10 vyhl. č. 82/1959 Sb.) /1/ se nedotýká obecných zásad pro určování nástupu dovolené, jmenovitě povinnosti organizace přihlédnout při určování nástupu dovolené k oprávněným zájmům pracovníka (§ 9 odst. 1 zák. č. 81/1959 Sb.) /2/.

Po dobu hromadné závodní dovolené je organizace povinna zajistit pracovníkovi práci odpovídající jeho pracovní smlouvě (popř. - srov. nyní § 17 odst. 2 vl. nař. č. 66/1965 Sb. - jeho kvalifikaci); neučiní-li tak, je povinna poskytnout mu náhradu ušlé mzdy (§ 1155 o. z. o., § 7 zák. č. 244/1922 Sb., srov. nyní § 17 odst. 2 vl. nař. č. 66/1965 Sb.).

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 30. 9. 1968, [6 Cz 28/68.](#))

Žalobci, který pracoval v provozovně č. 211 závodu č. 21 žalovaného jako tkalcovský mistr -

seřizovač v 7. kvalifikační třídě, byl v roce 1964 přidělen poukaz na zvláštní léčebnou péči s nástupním termínem ve třetím čtvrtletí. Vzhledem k tomu požádal žalovaného, který určil svým pracovníkům hromadnou závodní dovolenou v letním období, aby mu byla povolena výjimka tak, aby mu byla dána dovolená v době lázeňské péče. Žalovaný povolil tuto výjimku žalobci; po dobu hromadné závodní dovolené mu však přidělil práci pomocného dělníka, zařazenou do 5. kvalifikační třídy, takže mu vyplácel mzdu o 166,- Kčs nižší, než jaké by byl dosáhl na svém původním pracovišti.

V rozhodčím řízení a po jeho bezvýslednosti i v řízení před soudem se žalobce domáhal zaplacení částky představující doplatek mzdy do výše mzdy odpovídající 7. kvalifikační třídě.

Okresní soud v Trutnově vyhověl žalobě rozsudkem z 27. 1. 1967; v odůvodnění rozsudku uvedl, že k přesunu dovolené u žalobce došlo z vážných důvodů, takže žalobce má podle § 10 odst. 2 vyhl. č. 82/1959 Sb. nárok na doplatek mzdy.

Krajský soud v Hradci Králové změnil rozsudkem z 29. 3. 1967 rozsudek soudu prvního stupně a zamítl žalobu. Podle názoru krajského soudu nelze na případ žalobce použít ustanovení § 10 odst. 2 vyhl. č. 82/1959 Sb., neboť žalobce měl v době hromadné závodní dovolené nárok na dovolenou a mohl ji společně s ostatními pracovníky nastoupit. Organizace může sice podle názoru krajského soudu povolit pracovníkovi z důvodu lázeňského léčení výjimku z hromadné závodní dovolené, avšak nepřejímá tím na sebe závazek poskytnout mu v době této dovolené přiměřenou práci, popř. mu při nižším výdělku za náhradní práci poskytovat doplatek do výše průměrného výdělku. K převedení pracovníka na jinou práci dochází v takovém případě v jeho vlastním zájmu a proto případná škoda na výdělku jde k jeho tíži.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem, že byl rozsudkem krajského soudu porušen zákon a zrušil jej.

Z odůvodnění:

Podle § 9 odst. 1 zák. č. 81/1959 Sb., který se na daný případ vztahuje, je organizace při určování nástupu dovolené povinna přihlédnout v rámci provozních možností také k oprávněným zájmům pracovníka. Takovým oprávněným zájmem pracovníka je i zájem pracovníka, který obdrží tzv. zvláštní léčebnou péči, na poskytnutí dovolené v termínu, který se kryje s jeho léčením v lázních (obdobně je např. oprávněným i zájem pracovníků, kteří obdrží poukaz na výběrovou rekreaci, na poskytnutí dovolené v termínu, který se kryje s jejich výběrovou rekreací).

Podle § 9 odst. 1 cit. zák. je organizace povinna přihlédnout při určování nástupu dovolené k oprávněným zájmům pracovníka i v případě, že určí svým pracovníkům hromadnou závodní dovolenou. Ustanovení § 10 vyhl. č. 82/1959 Sb., ve kterém byla zakotvena možnost organizace určit hromadnou závodní dovolenou, nezměnilo a nemohlo změnit obecné zásady pro určování nástupu dovolené, jak jsou stanoveny v § 9 zák. č. 81/1959 Sb.

Podle cit. ustanovení může organizace ve výjimečných případech povolit výjimku z této hromadné závodní dovolené v tom směru, že si pracovník může mimo dobu hromadné závodní dovolené vyčerpat celou svou dovolenou nebo takovou část své dovolené, že by mu již na dobu hromadné závodní dovolené nezbyla dovolená v potřebné délce.

Důležitým důvodem, pro který může organizace stanovit pro pracovníka výjimku z hromadné závodní dovolené, je např. i ta okolnost, že pracovníkovi byla povolena lázeňská péče. V těchto případech má organizace dát pracovníkovi dovolenou v době této léčebné péče (ovšem nejde-li o lázeňskou péči, která se pracovníkům poskytuje mimo dovolenou, tj. nejde-li o lázeňskou léčbu při tzv. křížkové chorobě).

Po dobu hromadné závodní dovolené je organizace povinna zajistit pracovníkovi práci odpovídající jeho pracovní smlouvě. Jestliže nebyla organizace schopna z provozních důvodů pracovníkovi takovou práci přidělit, byla podle § 1155 o. z. o. (§ 7 zák. č. 244/1922 Sb.) povinna poskytnout mu náhradu ušlého výdělku (srov. též § 17 odst. 2 vl. nař. č. 66/1966 Sb.).

Krajský soud, který zamítl žalobu žalobce o náhradu ušlého výdělku za dobu hromadné závodní dovolené, porušil zákon v ustanovení § 9 zák. č. 81/1959 Sb. ve spojení s ustanovením § 1155 o. z. o. z roku 1811.

1) srov. § 17 odst. 1 vl. nař. č. 66/1965 Sb.

2) srov. § 106 odst. 1 zák. práce